Vreugdeschakel

Verheldering door bezinning

Op het moment waarop ik dit stukje schrijf zijn de eerste en de tweede kerstdag alweer voorbij. Al jaren probeer ik tijdens deze dagen niet te veel de nadruk te leggen op de inrichting van de maaltijden, om op die manier letterlijk en figuurlijk ruimte te maken voor wat bezinning. Of mensen nu wel of geen lid zijn van een kerkgenootschap: ik ben er stellig van overtuigd, dat er behoefte bestaat om af en toe even afstand te nemen van de dagelijkse beslommeringen. Wellicht dat er dan gedachten opkomen waarvoor anders geen of onvoldoende tijd is. Het gaat daarbij wat mij betreft niet zo zeer om diepzinnige vragen als wat de reden is van mijn bestaan. Het gaat dan om vragen als: Heb ik wel voldoende aandacht voor mijn naasten? Of: Doe ik de dingen wel bewust genoeg?
En het is nog niet eens zozeer van belang of er antwoorden op dit soort vragen worden gevonden. Bezinning betekent mijns inziens, dat men in gedachten bezig is met al dat soort vraagstellingen. Je komt als het ware wat los te staan van het dagelijks leven, waardoor je kijk op de dingen kan verhelderen. Waarom zouden zulke gedachten er alleen rond de kerstdagen moeten zijn?
Tot zover mijn persoonlijke ervaringen.
Wellicht heeft u tijdens de kerstdagen en de jaarwisseling ook dit soort momenten beleefd.

Voorzitter Dirk Vreugdenhil ..afstand nemen..

Ook het bestuur van onze stichting bezint zich regelmatig op de gang van zaken binnen de stichting. Tijdens bestuursvergaderingen wordt regelmatig de vraag opgeworpen of de dingen niet anders of misschien beter kunnen. Het gaat dan niet om filosofische vragen, maar om heel concrete zaken zoals vacatures in het bestuur en de vormgeving van ons blad.
Die bezinning heeft er in 1997 toe geleid dat de redactionele ruimte fors is uitgebreid, een nieuw bestuurslid is aangetreden en besloten is dat de familiestichting zal toetreden tot Internet. Dat laatste vooral om toegang te krijgen tot onze familieleden in overzeese gebieden.

Namens het bestuur spreek ik de hoop uit dat het jaar 1998 voor u allen een voorspoedig jaar zal zijn en dat een aantal onder u in dit jaar misschien de bijdrage voor de *Vreugdeschakel* zal samenstellen, die men al jaren van plan was te schrijven.

Dirk, voorzitter

Ten geleide

Het is prettig te kunnen melden, dat ook voor dit nummer van de *Vreugdeschakel* weer een aantal bijdragen uit de lezerskring is ontvangen en in de tekst verwerkt. Wij hopen dat u ook in het jaar 1998 blijft doorgaan met het leveren van een bijdrage in de vorm van een artikel of een (telefonische) tip, dan wel door toezending van krantenknipseltjes.
Ons volgende nummer verschijnt in juni a.s. Bijdragen daarvoor worden graag vóór eind april of zoveel eerder als mogelijk is ingewacht. Bij voorbaat onze dank!

Redactie

In de achter ons liggende maanden is het aantal bestuursleden weer op vijf gebracht. *Abraham Vreugdenhil* (C XI ae, 1) uit 's-Gravenzande, een jonge bloementeler uit ons roemrijke Westlandse geslacht, reageerde positief op het verzoek de bestuurlijke gelederen te versterken. Wij zochten hem op in zijn woning op de grens tussen 's-Gravenzande en Hoek van Holland.

Gemotiveerd aan de slag

Je hebt ook bij ons iedere zomer wel een paar tropische dagen. Heel wat mensen zoeken op zo'n dag verkoeling aan zee, bijvoorbeeld op het Hoekse strand. Maar aan het eind van de middag -de thermometer bij het tankstation op de Noordlandseweg geeft nog 27 graden aan- gaat men en bloc huiswaarts. Zwetend in de file op de Noordlandseweg. Op zo'n 150 meter van de stoplichten en de afslag naar Maasdijk kun je een smalle ventweg op. Ondanks het verbod voor auto's piept soms iemand uit de file -met het risico op een proces-verbaal- langs het woonhuis met nummer 102 die ventweg op.

In dat woonhuis nu blijkt *Abraham Vreugdenhil* te wonen, samen met vrouw en twee dochtertjes (bijna 5 en 1 jaar). Hij huist er bijna op zijn geboortegrond: vader en moeder wonen op de hoek (van de Maasdijk). Ook opa, naar wie de nu 32-jarige Abraham is genoemd, woonde tot zijn overlijden -in 1991- in de buurt op een boerderij aan de Maasdijk. Oma woont er nog steeds. Op loopafstand van elkaar: drie generaties Vreugdenhil, geboren en getogen Westlanders, met veel andere naamgenoten deel uitmakend van de autochtone bevolking van 's-Gravenzande. Hoewel: als Abraham over de sloot naast zijn erf springt belandt hij op grond van Hoek van Holland. Daar is dus weinig voor nodig.

Combinatie

Maar je bent en blijft Westlander en vrij nuchter. Of hij zich vroeger ooit heeft afgevraagd wat hij wilde worden? Een irrelevante vraag: de tuinbouw stond en staat centraal in je leven. Je begint al heel pril met pa een handje te helpen in het bedrijf, waarna een zevenjarige confrontatie met en verwerking van de theorie van het vak volgt: vier jaar Lagere Tuinbouwschool (in Naaldwijk) en drie jaar Middelbare Tuinbouwschool (in De Lier). Abraham: 'Ik heb op de school in De Lier zowel het examen voor het vak Bloementeelt als dat voor het vak Groenteteelt met succes afgelegd'. En dan de praktijk in: eerst een paar jaar ervaring opdoen met bloemen kweken op een stukje grond van opa en daarna -in 1986- investeren in 1 ha Hoekse grond op ca. 1 km afstand van huis. Bovendien werd in dat jaar de helft van dit stuk grond gebruikt om er een *warenhuis* op te zetten; vijf jaar later werd de andere helft onder glas gezet. Bij elkaar 1 ha voor bloementeelt onder glas: snijbloemen, zonnebloemen, gipskruid, potplantjes. Voldoende grond -vindt Abraham- als je het bedrijf alleen runt. Hij legt uit dat je er niet alleen bijvoorbeeld gipskruid op moet gaan kweken. Je moet zorgen dat er het hele jaar door werk aan de winkel is. Dat doe je door goede combinaties van groeiprocessen te vinden en de pieken zoveel mogelijk af te vlakken. ''s Zomers zijn we, met inbegrip van mijn vrouw, soms wel met z'n tienen -en vaak met veel scholieren- aan het werk, maar in de wintermaanden kan ik het alleen af. 't Is intensief bezig zijn, maar na een jaar of tien heb ik het nu, dacht ik, redelijk in de hand, met in de maand december zelfs een beetje rust'.

Zie verder op pag. 2

Van het bestuur

Jaarlijkse donatie

Dit is weer het eerste nummer van de *Vreugdeschakel* in een nieuw jaar. Dat betekent dat wij u ook nu weer vragen het werk van onze familiestichting financieel te steunen. Op basis van de vele positieve reacties in het verleden mogen wij erop vertrouwen, dat u ook nu weer gevolg zult geven aan onze oproep. Gebruikt u daarbij s.v.p. het ingesloten stortingsbiljet. Wij ontvangen dat na invulling graag van u terug.
Zoals u weet is de minimale donatie f. 25.-, maar als u meer wilt geven zijn wij u daar vanzelfsprekend zeer erkentelijk voor. Voor uw reactie zeggen wij u bij voorbaat dank!

Het bestuur

Belangenbehartiging

Maar het zijn niet alleen de dagelijkse gang van zaken, de planning en de administratie (om enkele van de voor de hand liggende items te noemen) die ook een ondernemer van een kleinbedrijf in de bloementeeltsector in het Westland bezighouden. Zaken als schaalvergroting, overgang naar andere teeltproducten, noodzakelijke investeringen en verdergaande automatisering blijven voortdurend je aandacht vragen. Ook voor stemmen die opgaan om een deel van de (glas)tuinbouw in het Westland over te hevelen naar andere provincies, zoals Zeeland, kun je je oren niet dichtstoppen. Door deel te nemen aan het belangenbehartigingswerk van de *Christelijke Plattelandsjongeren* heeft Abraham meer oog voor deze algemene problematieken gekregen.
Hij licht toe: 'We organiseerden bijeenkomsten voor onze leden waar sociaal-economische en/of technische onderwerpen werden besproken. Dus bijeenkomsten met een duidelijk informatief karakter. Niet altijd, want we gingen ook wel eens naar België om er te skieën. Ik was ook betrokken bij de samenstelling van een regelmatig verschijnend blad. Toen ik wat ouder werd fungeerde ik enige tijd als secretaris/penningmeester van een Westlandse ouderengroepering van de *Christelijke Boeren- en Tuinders Bond (CBTB)*. Ook die activiteiten hielden medewerking aan een ledenblad in'.

Interessant is, dat Abraham zijn vrouw heeft leren kennen toe ze beiden lid waren van de show- en drumband *De Glazen Stad*. Hij speelde de grote trom, zij de kleine. 'We bewaren leuke herinneringen aan die tijd', aldus onze gesprekspartner. 'Vaak gingen we naar het buitenland om op te treden tijdens daar georganiseerde muziekfestivals'.

Computer

Je moet vandaag de dag weet hebben van computers. Geen punt voor Abraham. Hij bleek al op jeugdige leeftijd vrij goed uit de voeten te kunnen met technische snufjes en sloopte met animo radiootjes. De kennismaking met de computer op school vond hij opwindend, niet zozeer om ineens een personal computer aan te schaffen, want 'daar had ik toen de centjes niet voor'. Wat hem intrigeerde was de mogelijkheid om zelf programmaatjes te maken.
In zijn bedrijf heeft Abraham al enige tijd de beschikking over twee procescomputers en inmiddels ook over een computer voor klimaatregistratie. Een paar jaar geleden is hij lid geworden van een computerclub: hij sleutelt inmiddels met de soldeerbout aan programmaatjes voor meet- en regeldoeleinden. Je kunt dus stellen dat Abraham zijn eigen hardware maakt.

Bijdragen

Abraham heeft in de afgelopen jaren een ruime belangstelling gehad voor onze familiestichting en is nauw betrokken geweest bij de organisaties van reünies. Hij zegt dat het hem aantrekt nu als lid van het bestuur van de stichting te kunnen meedenken over de verdere ontwikkeling van de familiale betrekkingen en de activiteiten die zijn of worden opgezet.
Belangrijk vindt hij het dat er een grotere betrokkenheid ontstaat tussen de Vreugdenhillen en de in gang gezette of nog te brengen activiteiten. Een actualisering van de *Vreugdenhilkroniek* in de *Vreugdeschakel* zou naar zijn mening daartoe kunnen bijdragen.
Ook staat hij een ruimere medewerking van de lezers van de *Vreugdeschakel* aan dit blad voor, en meent hij dat de opzet en organisatie van een familiereünie veel meer aandacht vereisen.
Iemand die zo duidelijk gemotiveerd blijkt te zijn gun je graag veel succes bij zijn bestuurlijke arbeid.

Jaap (redactie)

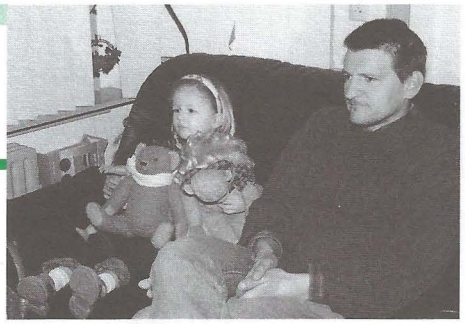

Abraham Vreugdenhil en zijn dochtertje Mariska

Een naambord in Nieuw-Zeeland (2)

Op pagina 4 van de vorige aflevering van de *Vreugdeschakel* drukten wij een foto af van een naambord met opschrift 'C. Kl Vreugdenhil': een foto, genomen door *Lenie Zegwaard-Vreugdenhil* (C X o,8) en haar echtgenoot, tijdens een trip naar Nieuw-Zeeland.
Op de vraag op wie het naambord betrekking had konden wij toen nog geen afdoend antwoord geven. Inmiddels -en dat stellen wij zeer op prijs- heeft mevrouw *Emmy Vreugdenhil-Barneveld* (K XI a) uit Balclutha ons laten weten dat het om haar in november 1960 geboren zoon Cornelis gaat, die vier schoolgaande dochters heeft en een boerderij runt met 175 melkkoeien en een groot aantal zogenoemde *vetweiders*: voor de slacht bestemde koeien. 'Toen ik het stukje in de *Vreugdeschakel* las, kreeg ik tranen in mijn ogen', schreef ze. 'Jammer dat Cornelis niet thuis was, want hij lijkt veel op zijn vader en is net als hij een harde werker'.

Uit de brief valt af te leiden, dat Emmy Vreugdenhil-Barneveld sinds een jaar of drie, op 10 km afstand van Balclutha, in een huis woont met een stuk land van 3 ha, waar ze schapen houdt. Al haar zeven kinderen wonen op boerderijen, behalve Betty die in de stad woont, maar haar één keer per week komt helpen. 'Ik heb zestien driekwart kleinkinderen', stond in haar brief. Als alles goed gegaan is zullen dat er inmiddels zeventien zijn.
De familieband noemde ze erg sterk: met Kerstmis verwachtte ze eenendertig personen. 'Iedereen belt me zeker één keer per week op. We zijn een echte Vreugdenhillenfamilie', stelt ze in haar schrijven vast. Ze besloot haar brief met de mededeling dat, als er één of twee Vreugdenhillen naar Nieuw-Zeeland zouden reizen, ze bij haar altijd welkom zijn. 'Mijn huis is groot genoeg en er is altijd een kopje koffie of bedden die klaar staan'. Wie Nieuw-Zeeland op het (reis)programma heeft staan, neme er nota van!
(Overigens blijft voor ons de vraag wat *Kl* nu betekent op de foto, die wij nogmaals publiceren).

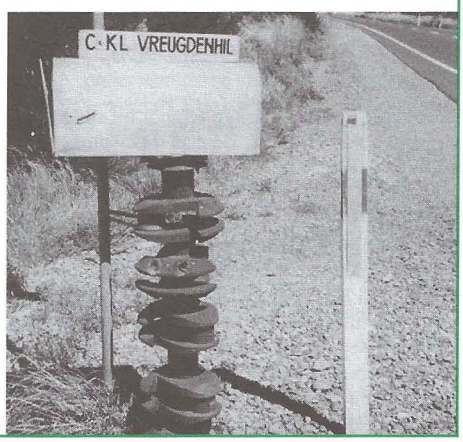

Dat zetduiveltje toch ..

Soms moet je je ogen uitwrijven als je de *Vreugdeschakel* leest. En dan nog blijf je wel eens in raadselen achter. Wat stond er in de *Vreugdenhilkroniek* in de vorige aflevering van ons familieblad onder meer te lezen? Dat er een Vreugdenhil getrouwd was op 11 september 1996 met een meisje, dat op 5 oktober 1997 in Ede was geboren. Mevrouw *J.M.H. Vreugdenhil* (José) uit de Everaertstraat in Rotterdam had uitgerekend, dat de trouwplechtigheid '389 dagen voor de geboorte waarschijnlijk met de handschoen plaatsvond'. 'Dat is wel heel exceptioneel', schreef ze ons, 'zelfs voor de familie Vreugdenhil, om zo'n vroegelinge in de familie te nemen'.
Ter geruststelling van onze briefschrijfster -en onze 'vroegelinge'- : uit de correct door de redactie aangeleverde (computer)gegevens van onze secretaris blijkt, dat *Johannes Vreugdenhil* (O XI n,2) inderdaad op 11 september 1996 in het huwelijk getreden is en wel met de toen 24-jarige (geboortedatum 5 oktober 1971) Priscilla Hoveniers. Dat zetduiveltje toch..
Omdat we het nu toch over vergissingen hebben attenderen wij u erop, dat in het colofon van de vorige aflevering van de *Vreugdeschakel* vermeld stond: 15e jaargang nummer 37. Accurate lezers zullen vastgesteld hebben dat het nummer 38 had moeten zijn.

Tweede oproep Medewerking tentoonstelling

Namens de secretaris herinneren wij u aan zijn verzoek, in de vorige editie van de *Vreugdeschakel*, om medewerking te verlenen aan de tentoonstelling *Naaldwijk 800 jaar*. Dit verzoek was met name gericht tot families die wonen (of gewoond hebben) in Naaldwijk, Maasdijk en Honselersdijk. Het gaat daarbij om foto's en/of verhalen e.d., die betrekking hebben op de combinatie Vreugdenhil en Naaldwijk/Maasdijk/Honselersdijk. Wilt u dat materiaal aan onze secretaris in De Lier toezenden?

Marian redde Jochems leven

Jochem (rechts) en Marian in Lahnstein

Er zijn heel wat mensen die in hun leven iets meemaken wat een onvergetelijke indruk op hen maakt. In de vorige aflevering van de *Vreugdeschakel* las u het verhaal van Arie (N X h) en Dien Vreugdenhil uit Den Haag over het wonder dat zij samen in de schuilkelder meemaakten. Deze keer vatten wij het verhaal samen van *Jochem Vreugdenhil (C X t)* uit Naaldwijk over zijn ontsnapping aan de dood in Duitsland tijdens de oorlogsjaren, en zijn zoektocht naar de Poolse man die hem toen het leven redde. Marjoke van der Wilk publiceerde hierover na een vraaggesprek met Jochem in de *Westlandsche Courant*; en Jochem zelf schreef voor ons het verhaal over zijn trip naar Polen.

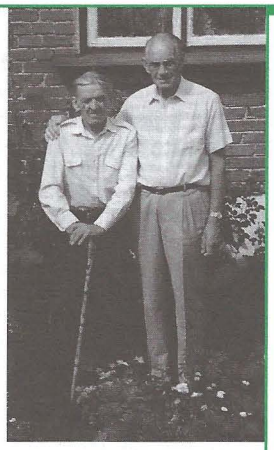

Meer dan een halve eeuw later: Marian (links) en Jochem samen in Polen

Jochem Wilhelmus Johannes Vreugdenhil, toen 19 jaar oud, werd in 1943 met een aantal van zijn vrienden op transport gesteld naar Duitsland. Hij en zijn -later bij een bombardement in Duitsland om het leven gekomen- vriend Leen Rodenburg probeerden tijdens de treinrit naar Duitsland te ontsnappen, maar dat lukte helaas niet. Door een samenloop van omstandigheden kwamen ze uiteindelijk in een kamp aan de Zwitserse grens terecht, maar na enige tijd werden ze weer op transport gesteld richting Frankfurt am Main. Jochem belandde in Nieder-Lahnstein am Rhein, in de naaste omgeving van Koblenz, bij een familie Krah, die daar een tuinderij annex tuincentrum exploiteerde.

Jochem had het in Lahnstein redelijk goed. Hij had in het huis van het gezin Krah een eigen kamertje. Op de vliering huisde een jongen van een jaar of zestien, een beetje een zielig joch, dat armoedig gekleed was en op z'n kleren een geel vierkant embleem droeg met een bruine letter P erin: ten teken dat hij een Poolse jongen was. Omdat geen van de twee Duits sprak, verliep de communicatie tussen Jochem en de Poolse jongen met handen en voeten. Niettemin konden ze het goed met elkaar vinden, zo goed dat de jongen na verloop van tijd bij Jochem op de kamer kwam slapen.

Bombardement

Op een dag moesten Jochem en Marian Tuta -zo heette de jongen- meubels opslaan in een restaurant op de Rüpperstkläm, een toeristische trekpleister boven op een berg in Lahnstein. Toen ze daar aan het werk waren klonk er luchtalarm. Jochem wilde doorwerken, maar Marian raakte door de sirenes in paniek en stelde alles in het werk om Jochem te bewegen met hem naar een schuilkelder te gaan. Pas na lang aanhouden gaf Jochem toe. Er volgde een bombardement. Toen het sein veilig gegeven werd, gingen Jochem en Marian naar beneden naar het dorp om daar wat te eten. Pas daarna gingen ze weer terug naar het restaurant. Ze troffen er een totaal vernield gebouw aan: overal in de bomen hingen gordijnen en stukken meubilair. Het was overduidelijk: als ze na Marians aandringen niet weggegaan waren, hadden Jochem en Marian de aanval niet overleefd. Marian had Jochems leven gered!

Zoekactie

Toen Jochem weer terug in Nederland was, dacht hij herhaaldelijk terug aan deze belevenis. Hij kreeg steeds meer het gevoel dat hij Marian Tuta nooit echt bedankt had voor zijn redding. Na verloop van tijd begon hij pogingen in het werk te stellen om Marian Tuta te vinden. Hij deed dat op alle mogelijke manieren. Via het Duitse gezin in Nieder-Lahnstein waar hij in de oorlogsjaren gedwongen verbleef; via het KRO-tv-programma Spoorloos, wat tot een grote teleurstelling leidde; en via het Rode Kruis, dat evenmin hulp bleek te kunnen bieden. Uiteindelijk was een kennis bereid zich uit naam van Jochem tot de Poolse ambassade te wenden met alleen een briefje waarop de naam en de vermoedelijke geboortedatum van Marian Tuta waren vermeld. De medewerkers van de ambassade namen de moeite navraag te doen bij de burgerlijke stand in Polen en tot Jochems grote vreugde leverde dat een adres op. Het was alleen nog de vraag of dat het adres was van de Marian die Jochem zocht.

Ontmoeting

Dat bleek inderdaad het geval te zijn, want toen Jochem een brief had opgesteld -met foto's- en die naar het opgegeven adres verzonden had, kwam er binnen veertien dagen antwoord terug uit Polen. Van Marian Tuta, die schreef: 'Drogi Jochan! (Beste Jochem). Het is ontroerend dat onze levenswegen elkaar weer kruisen. Je hebt me gevonden na al die lange jaren en jouw brief heeft mij tot tranen toe bewogen'.
Jochem rustte niet voor hij Marian Tuta en zijn vrouw Feliska naar Nederland had gehaald. Hij regelde alles voor hun reis. De ontmoeting na vijftig jaar kreeg uiteraard een emotioneel karakter. Marian bleek na de oorlog naar Polen te zijn teruggekeerd maar, daar aangekomen, de deur te zijn gewezen door zijn stiefmoeder. Hij ging bij zijn zuster inwonen en ontmoette er Feliska, met wie hij in het huwelijk trad. Het echtpaar ging wonen op een klein boerderijtje in centraal-Polen. Marian werkte hard en leerde het vak van metselaar. Hij bouwde een bloeiend bedrijfje op, maar in het begin van de jaren tachtig werd hij afgekeurd voor zijn werk, omdat hij totaal versleten was. Sindsdien moeten hij en zijn vrouw leven van een kleine uitkering.

Gastvrij

Jochem had het gevoel dat er met het terugzien van Marian en het uiten van zijn dankbaarheid over wat Marian had gedaan een cirkel was gesloten. Tuta was erg geëmotioneerd: hij had nooit verwacht dat ze elkaar nog eens zouden terugzien. En natuurlijk werd er ook een afspraak gemaakt voor een tegenbezoek van Jochem aan zijn Poolse vriend. In de zomer van 1995 heeft Jochem met zijn vrouw, zijn vriend Jacob Voskamp -die evenals Jochem destijds gedwongen in Duitsland verbleef- en diens inmiddels overleden echtgenote een trip naar Polen gemaakt. Per auto via Berlijn en Poznan naar Piotrkow en het nabijgelegen dorp Kalek. Jochem tekende op: 'De ontvangst door de familie Tuta met hun vijf dochters was geweldig en opvallend gastvrij. Bij elk van de kinderen van Marian en zijn vrouw moesten we koffie met koeken en het avondeten gebruiken, waarbij de hele familie aanwezig was met kinderen en kleinkinderen. Na een verblijf van ruim één week hebben we de terugreis weer aanvaard. We konden terugzien op een gastvrij en emotioneel weerzien'.

In memoriam Jochem Vreugdenhil

Met leedwezen hebben wij vorige maand kennis genomen van het heengaan van *Jochem Vreugdenhil* (C X u) uit 's-Gravenzande. Hij overleed op 6 januari jl. op 83-jarige leeftijd. Zijn broer *Abraham* (C X v) was al eerder, en wel op 4 februari 1991, op 74-jarige leeftijd overleden.
Deze broers Vreugdenhil hebben er destijds voor gezorgd dat de verzamelde gegevens over onze stamboom in boekvorm konden verschijnen. In 1985 stelden ze zich beiden garant voor de financiële consequenties voor het geval dat het bestuur van onze familiestichting er niet in zou slagen de gemaakte kosten door de verkoop van het stamboomboek terug te verdienen. Zoals bekend behoefde achteraf geen aanspraak op deze garantstelling te worden gedaan.

Wij zullen dit gebaar evenwel nooit vergeten! Mede daarom zullen Jochem en Abraham Vreugdenhil in onze en, naar wij hopen, ook in uw gedachten blijven.

Het bestuur

Dierenarts Lies heeft overwicht op dieren

Lies Vreugdenhil
..respect en liefde voor dieren..

Met mijn naamgenoot Teun uit De Lier (O XI aa) -zie de vorige editie van de *Vreugdeschakel*- had ik afgesproken om een bezoek te brengen aan *Lies Vreugdenhil* (C X s,4) die een dierenartspraktijk in Emmen heeft. Op een zonnige zaterdagochtend reed ik dus eerst naar De Lier en vandaar vertrokken we samen in de auto van Teun naar Emmen. We hadden de gang er aardig in -soms ging het wel wat al te snel- maar met een radardetector aan boord durf je wel eens wat meer risico te nemen.
Toen we in de buurt van Zwolle kwamen verdween het zonnetje en werd het langzamerhand mistig. We stopten om een lekkere uitsmijter te nuttigen. Spoedig daarna arriveerden we bij de praktijk van Lies, waar een verbouwing gaande was. Lies, die bij de praktijk woont, zag ons naar de ingang zoeken en bracht ons naar haar huis.

***Elisabeth Lidewey (Lies) Vreugdenhil* (53) is geboren in het Westland en heeft vele jaren bij haar ouders op de boerderij in Wateringen doorgebracht. Ze volgde eerst een opleiding tot analiste en trad in dienst van Nutricia in Zoetermeer. Lies vertelt: 'Ik ben daarna als analiste gaan werken op de afdeling Diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit in Utrecht en heb geprobeerd mijn studie diergeneeskunde daar af te ronden. Dat is gelukt. Aansluitend ben ik als assistent-dierenarts gaan werken bij Palgi in Honselersdijk. Na een jaar of vier maakte een studievriend mij opmerkzaam op de mogelijkheid in Emmen een praktijk over te nemen. Ik heb dat toen gedaan en heb er geen spijt van gehad. Later heb ik personeel in dienst genomen, maar inmiddels ben ik een maatschap aangegaan'.**

Schapen

Lies heeft het zeer naar haar zin in Emmen, waar ze nu zo'n achttien jaar woont. Ze vindt de mensen erg vriendelijk en ook de omgeving is bijzonder aardig. Lies is van oudsher gek op schapen. Toen ze nog in het Westland woonde had ze daar een kleine schaapskudde, maar die kon ze niet naar Emmen meenemen.
Haar interesse in schapen blijkt ook uit haar scriptie diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit Utrecht met de titel *De postnatale warmteregulatie bij lammeren*. Lies publiceerde verder nog *Energiebalans en warmteregulatie bij de witte leghorn*. Een exemplaar van deze publicatie -verschenen in het *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*- is inmiddels afgeleverd bij de bibliothecaris.

Slang

Lies blijkt nu in hoofdzaak honden en kleine dieren -cavia's en hamsters- te behandelen en een enkele keer een paard en een schaap. Ze heeft er haar foto-album bijgehaald en laat foto's zien van diverse operaties en ingrepen bij verschillende soorten dieren, afbeeldingen van ontstoken en dus erg vergrote baarmoeders, van operaties van botbreuken en van dieren met uiteenlopende verwondingen; en ook een foto van een slang. Aan die laatste foto zit een verhaal vast. 'Er kwam ooit een man binnen met deze slang', vertelt Lies. Die slang had *legnood* (een verstopte eileider) en kon dus haar eieren niet kwijt. Het beest had er drie gelegd, maar de rest wilde er niet uit. Er moest dus een operatie plaatsvinden, maar ik wist niet hoe ik dat moest doen en evenmin hoe je een slang onder narcose brengt. Gelukkig had de man in kwestie een boekje bij zich waarin dat stond. De rest van de operatie zou mij wel lukken, dacht ik, want ik had zelf een dergelijk boekje. Nou, op een gegeven moment ga je dan aan de slag en dan lukt het de slang onder narcose te brengen. Er moesten dus nog drie eieren worden weggehaald en deze operatie slaagde'. Natuurlijk kunnen dierenartsen, als ze voor erg ingewikkelde gevallen komen te staan, altijd terugvallen op de afdeling Diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit in Utrecht. 'Maar', vervolgt Lies, 'ik krijg ook vaak te maken met nieuwe dingen en het lukt me meestal wel omdat ik veel lees en me goed voorbereid. Bij specifieke beesten zoals leguanen weten de handelaren of de verenigingen wel het een en ander'.

Voorbereiden

Het contact met mensen vindt Lies ook heel belangrijk. Vaak zijn mensen gehecht aan hun dier. Dat zie je vooral bij de eigenaren van honden. Als een dier ernstig ziek is moet je -aldus Lies- de mensen daar goed op voorbereiden. Vaak niet meteen zeggen dat het helemaal mis is maar de mensen eerst de tijd geven om zich te realiseren wat er aan de hand is. 'Ook een beetje nazorg hoort daarbij', meent Lies. 'Ook kinderen hebben vaak verdriet omdat hun dier het eerste is dat zij zelf verzorgen'.

Specialiteiten

Botbreuken en interne ziekten hebben haar speciale aandacht. Je mag stellen dat ze ook daarin gespecialiseerd is. Vanuit een wijde omgeving worden gecompliceerde zaken naar haar verwezen. Ze merkt hierover op: 'De gemengde praktijken opereren nauwelijks botbreuken omdat men vaak wordt weggeroepen voor een bevalling van een koe of een paard. Je kunt dan niet zeggen dat het nu even niet uitkomt'.
Op mijn vraag of Lies ook speciale contacten heeft met het *Noorder Dierenpark* is het antwoord ontkennend. Haar voorganger verrichtte eens wat werkzaamheden voor de katachtige dieren, maar voor haar ligt daar geen taak meer.

Verwaarlozing

'Er zijn nog steeds mensen die hun hond in de auto achterlaten en niet beseffen dat zo'n dier het daar veel te warm krijgt. Een hond kan die warmte alleen maar afvoeren via zijn tong en dan gaat hij hijgen. De ademhalingsorganen worden daardoor ernstig geïrriteerd en dat geeft steeds meer problemen. Als we er op tijd bij zijn kunnen we zo'n dier nog wel redden, maar soms is het te laat', aldus Lies die daaraan toevoegt: 'ook verwaarlozing van dieren is erg'. Ze laat foto's zien van verwaarloosde dieren. Ze zitten onder de modder en ontlasting en zijn broodmager. 'Gelukkig zijn deze dieren er weer bovenop gekomen', zegt ze.

Tuchtraad

In Lies' fotoboek zitten ook brieven: dankbrieven, maar ook kwade brieven. Lies geeft een voorbeeld. Ze vertelt het verhaal over een hond die een keizersnede moest ondergaan, op zichzelf geen risicovolle operatie. 'Maar nadat het eerst allemaal goed gegaan was, ging de hond toch dood en dat leverde een klacht op. Je kunt tegenwoordig ook een klacht indienen bij de Tuchtraad in Den Haag. Zo kwam er eens iemand bij me met een kat met drie gebroken poten. Hij vond dat het dier maar moest worden afgemaakt. Maar na een gesprek werd besloten het beest een kans te geven en het te opereren. Dat liep helaas niet goed af en na een discussie over de rekening diende de man na vijftien maanden een klacht in bij de Tuchtraad. Ik moest daarvoor naar Den Haag om mijn naam te verdedigen en dat terwijl het in feite alleen ging om de rekening. Dat komt vaak voor. Operaties kosten nu eenmaal veel geld, zeker van botbreuken waaraan een plaat te pas komt. Dat kan oplopen tot wel duizend gulden. Een boer die bedrijfsmatig werkt vindt dat soort ingrepen meestal economisch onverantwoord; een particulier die op een andere manier met zijn dier omgaat heeft dat bedrag er wel voor over. Maar dan niet achteraf naar de Tuchtraad lopen om daar te klagen', vindt Lies.

Zie verder op pag. 5

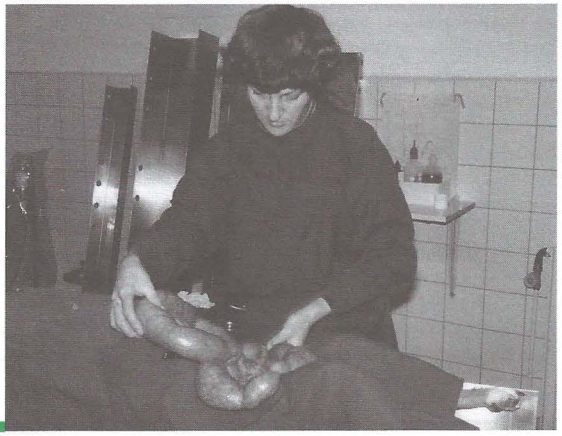

Lies bezig met een baarmoederoperatie

Bijten

We zagen in Lies' huis een hond en een kat. Ze heeft ook wel eens een damhert, een ree en een vos in huis gehad. Soms komen dieren bij Lies thuis op verhaal voordat ze weer terugkeren naar hun baas. Of Lies veel gebeten wordt tijdens haar werk? 'Dat gebeurt wel eens, maar niet veel', antwoordt ze. Ik heb overwicht over dieren. Je moet niet twijfelen of aarzelend optreden!'

Conclusie

Het bezoek duurt ongeveer twee uur. Na het afscheid rijden we weer richting De Lier. Al pratend komen we tot de conclusie dat het een erg gezellig bezoek is geweest en dat Lies Vreugdenhil heel veel respect en liefde heeft voor dieren én voor mensen.
We maken al weer plannen voor een volgend bezoek, nog verder weg. Maar omdat die afspraak nog niet is gemaakt kan ook nog niet worden gezegd waar we een volgende keer heengaan.
Na de thee met appeltaart neem ik afscheid van Teun en Yvonne en begin aan de anderhalf uur durende rit naar Kruiningen. Zonder radardetector en in een lager tempo. Maar met een plezierig gevoel: het was een gezellige dag. Bedankt Lies en Teun!

Teun

Personalia

Personalia met stip

● Gelezen in een najaarsnummer van het weekblad *Vrij Nederland*, dat de Veluwe niet leeft in het nationaal bewustzijn. Over het herstel van de eenheid van het grootste laagland natuurterrein van Noordwest-Europa verscheen de *Ecologische Verkenning Veluwe* van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de provincie Gelderland. Een der redacteuren was **Bram Vreugdenhil**, ecoloog bij de provincie Gelderland en al vijftien jaar bezig met de Veluwe. 'Met man en macht in de Veluwe investeren, qua inspanningen en financieel', aldus -volgens VN- een aansporing van onze naamgenoot. ● Dezelfde **Bram Vreugdenhil** kwam enige maanden geleden ook in de publiciteit in verband met een beoogde studie naar de introductie van de lynx op de Veluwe. Volgens een bericht in het *Algemeen Dagblad* zou dit katachtige roofdier reeën, herten, moeflons (wilde schapen) en wilde zwijnen op de Veluwe tot een natuurlijke leefwijze kunnen aanzetten. ● Een oude bekende in deze rubriek, ex CDA Kamerlid **mr. Tom Vreugdenhil** (K XI n), fiscaal expert, reageerde in *NRC Handelsblad* vrij sceptisch op de kabinetsvisie op het voorgestelde belastingstelsel in de 21e eeuw. Wel is hij naar zijn zeggen, volgend de genoemde krant, jaloers op zijn vroegere maatje in de Kamer Willem Vermeend, want 'als je als staatssecretaris het fiscaal stelsel voor de volgende eeuw in de steigers mag zetten, bereik je het hoogste wat je als fiscaal politicus kunt bereiken'. ● Herinnert u zich de vorig jaar gestarte actie ter verbetering van de behandeling van varkens en de petitie aan de regering, waarin o.a. werd gevraagd de bio-industrie te verbieden? Duizenden Nederlanders -twee krantenpagina's met bijna onleesbare namen- waren het ermee eens. Met enige moeite ontdekten wij onder de namen van de ondertekenaars ook ene **J. Vreugdenhil**. Uw redacteur is het niet. Maar wie dan wel? ● Het heeft in een in de provincie Noord-Brabant verschijnende krant gestaan, nota bene in kapitalen: 'Vreugdenhil: man van de toekomst'. We onderzoeken nog wie dat dan wel mag zijn, maar vermoeden dat het om onze schaatsende naamgenoot **André** gaat. In het afgelopen najaar kwam hij immers in de publiciteit toen de Sanex-schaatsploeg werd gepresenteerd. ● In Tsjechië doet de naam Vreugdenhil het uitstekend, want -zeggen ze daar- dat is de eigenlijke achternaam van *Martin Holland* of wel **Maarten Vreugdenhil** (K XI j) uit Dieren, één van de 'grote mannen' uit de beginhistorie van onze familiestichting. Maarten doet al jaren belangeloos goed werk voor mensen in nood in Tsjechië (binnenkort hopen we daar uitvoeriger op terug te komen red.). Hij kwam in het nieuws omdat zijn auto met hulpgoederen en *knuffeltjes* voor Tsjechische kinderen in Praag gestolen werd. 't Zal je maar overkomen als je met geld -Maarten had een gift van een slordige 7,5 duizend gulden op zak- en goed op weg gaat. Luidt het spreekwoord niet 'Wie goed doet, goed ontmoet'? ● Veel lof was er van o.a. de *Westlandsche Courant* voor **Cor Vreugdenhil** (C XI ag) uit 's-Gravenzande, die afgelopen najaar met zijn tweespan de Palm Challenge Cup in het Belgische Vollezele won. De 55-jarige paardenmenner startte in deze negende wedstrijd als de grote favoriet. Voor een groot deel zou hij dat te danken hebben gehad aan -zo lazen we- zijn *kromme dissel*, een soort houten haak waarmee de paarden de wagen voorttrekken, fungerend als stuur van de wagen. 'Proficiat', zouden wij alsnog willen zeggen en 'blijven doorgaan'. ● Zoals **Marijke Vreugdenhil** (C XI aj,1) blijft doorgrossieren in prestaties. Dit keer moest *Groot Naaldwijk* melden, dat de 14-jarige atlete in haar leeftijdscategorie goed was voor zes top-tiennoteringen in de ranglijsten van de atletiekbond KNAU over het baanseizoen 1997. Toe maar.. ● Met excuses aan Werumeus Buning: 'En de bakker, hij bakte voort' en hij scoorde steeds hoger en hoger.. Bakker **Jan Vreugdenhil** (J XII a) uit Maasdijk bedoelen we, onlangs gesprekspartner van *Vreugdeschakels* Teun Vreugdenhil (juni 1997, nr. 37). Jan drong door tot de laatste tien in de strijd om de titel van de beste broodbakker van Nederland. In Wageningen in het afgelopen najaar bereikte hij in deze strijd een gedeelde zesde plaats met zeven producten en wel -we citeren *Groot Naaldwijk*- 'wit melkbrood, niet geknipt; volkorentarwebrood, op de vloer gebakken; wit waterbrood, strengel; rozijnenbrood, ongeknipt, ongesneden en niet gesuikerd; krokant bruin stokbrood; ongevuld zacht wit kleinbrood, gevlochten luxe broodjes; hartige broodjes van getoerd gerezen brood'. Zo! Of Jan Vreugdenhil blij was? Nou reken maar. En nu op naar plaats ...? ● **Mathilde Vreugdenhil** (17) uit Bleiswijk gaat deze zomer met werkvakantie naar Brazilië. Volgens het regionale blad *Telstar* gaat ze daar belangeloos meewerken aan een zogeheten boerderijproject, bedoeld om straatkinderen uit Rio de Janeiro van de straat te halen. Het project is opgezet door een Bleiswijker in Pequeri, een dorpje op enige afstand van Rio en het wordt financieel ondersteund vanuit Nederland en door bedrijven en kerken in Brazilië. Mathilde, die op het *Melanchton College* in Rotterdam zit, zegt haar trip naar Brazilië een grote uitdaging te vinden. 'Een uitdaging met de groep, de kinderen daar en de bouw van het (nieuwe) huis'. Wij wensen haar veel succes en misschien horen we t.z.t. nog van Mathilde. ● Tenslotte nog een hoeraatje voor knappe **Inger** (6), dochter van André van der Ree en *Annewies van de Ree-Vreugdenhil* (K XI k, 1) uit Dordrecht, die een door Amnesty International in samenwerking met de Jeugdbibliotheek Dordrecht uitgeschreven tekenwedstrijd won. Wethouder G. Veldhuijzen kwam de eerste prijs zelf uitreiken.

Van het bestuur

Samenstelling bestuur

Het doet het bestuur genoegen te kunnen melden, dat *Abraham Vreugdenhil* (C XI ae, 1) uit 's-Gravenzande in het afgelopen najaar ingestemd heeft met zijn benoeming tot lid van het bestuur van onze familiestichting. Het bestuur hoopt dat zijn oproep in *Vreugdeschakel* no. 38, oktober 1997, ertoe zal leiden, dan binnen afzienbare tijd ook kan worden bekend gemaakt, dat een *vrouw* uit onze familiegelederen zich heeft aangemeld als kandidate voor een bestuursfunctie.

Internet

Tijdens de bestuursvergadering van 6 november jl. is besloten dat onze familiestichting voor een periode van minimaal twee jaar zal deelnemen in het wereldwijde computernetwerk Internet. Gehoopt wordt dat op deze wijze een betere communicatie met naamgenoten in het buitenland zal ontstaan.

De informatie over onze familiestichting, die op de zogenoemde *homepage* te zien zal zijn, omvat de volgende gegevens:

- het familiewapen in een kleine, vereenvoudigde uitvoering
- de inleiding (pag. 11 t/m 13) uit ons stamboomboek
- het hoofdstuk 'Uit het verre verleden' (pag. 15 en 16 idem)
- het hoofdstuk 'Een familie-impressie' (pag. 21 en 22 idem)
- het overzicht van de eerste zes generaties (pag. 23 idem)
- een gedeelte van de statuten van onze familiestichting, te weten de artikelen 2, 4 en 13, respectievelijk betrekking hebbend op het doel, het bestuur en de ontbinding en vereffening
- de Vreugdenhillenwinkel
- een kort verslag van de familiedagen
- de laatste editie van de *Vreugdeschakel*.

Als hij aan dit verzoek zal voldoen zal *Peter Jan Vreugdenhil* (E XI b) uit Zoetermeer de inrichting van de *homepage* op zich nemen. Na de installatie zal onze bibliothecaris *Tom* de e-mails (populair gezegd: de post) beantwoorden.

Filmen op de basisschool

Sinds 15 januari jl. is op donderdagavond om 19.30 uur op Nederland 1 de achtdelige documentaire *Haagse Klasse* te zien. Over ongeveer een jaar volgt er weer een serie van acht afleveringen. Men hoopt met de beelden de kijkers een indruk te geven van de ontwikkeling van kinderen in één van de kansarmste wijken in Nederland: de Haagse *Schilderswijk*.

Ruim een jaar is een filmploeg bezig geweest om het reilen en zeilen van leerlingen en leerkrachten op de *Prinses Irene-basisschool*, in het hartje van de genoemde wijk, vast te leggen. Het filmteam is er kind aan huis. Filmregisseur Suzanne Raes heeft met de filmredactie zelfs een eigen kamertje met telefoon en computer in de school aan de Slicherstraat.

Waarom vragen wij uw aandacht voor het bovenstaande bericht, dat wij ontleend hebben aan een editie van de *Haagse Courant* van een paar maanden geleden? Wij doen dat omdat *Dick Vreugdenhil* (C XI ab) -over wie u in het oktobernummer van 1996 van ons blad een uitvoerig artikel las- directeur van deze school is. 'De filmploeg heeft geen last van ons', zou hij volgens de genoemde krant hebben opgemerkt. Het onderwijs is gewoon doorgegaan. 'Er is een band ontstaan tussen het filmteam en de leerkrachten', aldus Dick. 'De kinderen zeggen ook 'juf' tegen de filmers'.

Vreugdenhilkroniek

De gegevens hebben ditmaal betrekking op nog niet eerder gepubliceerde mutaties in de burgerlijke stand van vóór 31 december 1996.

Geboren

09.04.96 te Waalwijk, *Dirk Roelof Theodoor*, zoon van Arie Dirk Vreugdenhil (N XI j,1) en Mariette Koops

30.08.96 te Haarlem, *Jaap*, zoon van Sophia Vreugdenhil (O X d,8)

24.12.96 te 's-Gravenzande, *Inge Catharina*, dochter van Abraham Vreugdenhil (C XI ae,1) en Petronella H. Prins.

Gehuwd

27.06.86 te Den Haag, *Alida Gerda Vreugdenhil* (K XI ae,9) met Egbert Vleesenbeek, geboren 5 december 1961 te Den Haag, zoon van Theodorus D. Vleesenbeek en Cornelia Bos

24.11.89 te 's-Gravenzande, *Jacoba Catharina Vreugdenhil* (C XI ab,1) met Jacob Lensen, geboren 18 november 1962 te Terneuzen, zoon van Johannes J. Lensen en Dian G. van Drongelen

08.05.92 te Rotterdam, *Saskia Gertrude Vreugdenhil* (K XI o,3) met Rudolf J. Kuiper, geboren 6 juli 1965 te Schiedam, zoon van Jaap Kuiper en Helene van Hurck

16.09.94 te Emmen, *Arie Dirk Vreugdenhil* (N XI j,1) met Mariette Koops, geboren 23 augustus 1970 te Goor, dochter van Gerrit Koops en Femmy Ubels

20.10.95 te Emmen, *Hilde Petra Vreugdenhil* (N XI j,3) met Jan Versluis, geboren 8 januari 1967, zoon van Johannes Versluis en Cornelia Pruijssen

15.03.96 te De Lier, *Matteus Johan Vreugdenhil* (K XI az,1) met Sylvia Y. van der Hout, geboren 1 september 1964 te De Lier, dochter van Huibert van der Hout en Gerritje Karman

26.04.96 te Delft, *Anna Christina Vreugdenhil* (O XI w,4) met Ezzaterian Sharobem, geboren 19 maart 1965 te Caïro (Egypte)

06.05.96 te Naalwijk, *Maartje Johanna Vreugdenhil* (D X d,3) met Johannes A.N. de Greef, geboren 21 december 1961 te 's-Gravenhage, zoon van Johannes de Greef en G.M. van Lieshout

20.06.96 te Emmen, *Anna Cornelia Vreugdenhil* (O XI d,1) met Zeno G. Haverkamp, geboren 17 juli 1947 te Beilen, zoon van Jacobus Haverkamp en Grada Swijtink.

Overleden

14.02.92 te Haarlem, *Anna Maria Bruin* (E IX d)

19.01.95 te Tilburg, *Gerlof Willem Vreugdenhil* (N XI b,1)

14.03.95 *Hedwig Stroka* (M IX e)

.....96 *Cornelis Willem van Breemen* (O VIII e,9)

.....96 *Maria Bredius* (K X ad)

02.12.96 in Canada, *Johanna van der Eijk* (K X z)

22.12.96 te Fijnaart, *Antonie Nelemans* (K X m,8)

Dank aan allen die hiervoor berichten instuurden. Doet u het ook?

De secretaris

De Vreugdeschakel is een uitgave van de

FAMILIESTICHTING VREUGDENHIL

Oplage: 1200
ISSN: 1384-8216

16e jaargang, nummer 39

Voorzitter:
Drs. D. Vreugdenhil,
Willem Alexanderplantsoen 155,
2991 NC Barendrecht,
tel.: 0180-615453 (*buiten kantooruren*).

Secretaris:
Drs. A.M. Vreugdenhil RA,
Hohorst 24,
2678 DD De Lier,
tel.: 0174-516173 (*buiten kantooruren*).

Penningmeester:
J.P.Ch. Vreugdenhil,
Lariksdreef 25,
3137 PH Vlaardingen,
tel.: 010-4750032 (*buiten kantooruren*).

Bibliothecaris:
Dr. Th. Vreugdenhil,
Muzenlaan 95,
2353 KC Leiderdorp,
tel.: 071-5413809 (*buiten kantooruren*).

Redactie:
J. Vreugdenhil (eindredacteur),
Daniël v.d. Merwedestraat 7,
3341 GB Hendrik Ido Ambacht,
tel.: 078-6815066.

Kopij:
Gaarne zenden aan de redactie.

Advertenties:
Voor Vreugdenhillen en niet-Vreugdenhillen is er gelegenheid in de Vreugdeschakel te adverteren. Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de secretaris drs. A.M. Vreugdenhil RA of de penningmeester J.P.Ch. Vreugdenhil (adressen zie boven).

Postbank nr. 53.11.808
t.n.v. Familiestichting Vreugdenhil

Wilt u de Familiestichting Vreugdenhil moreel en financieel steunen, dan wordt dat zeer op prijs gesteld. De minimale donatie bedraagt f 25,- per jaar. Giften klein of groot zijn uiteraard welkom.

Door storting of overmaking van het bedrag naar de Familiestichting Vreugdenhil, onder vermelding van het desbetreffende artikel, zijn verkrijgbaar:

- afschrift **Stichtingsakte** Familiestichting Vreugdenhil f 7,50
- **boek** *'Het Westlandse geslacht Vreugdenhil, bijkans vier eeuwen genealogie'* door J. Verhulst (475 pagina's) f 75,00
- **reproductie familiewapen**, ware grootte, met toelichting f 25,00
- **borduurpatroon familiewapen**, A3 formaat, met toelichting f 3,00
- **herinneringsbord** Vreugdenhillendag 06.10.90 (Delfts blauw) f 37,50
- **Vreugdenhillen(strop)das** met familiewapen (in blauw en grijs) f 19,50
- **Vreugdenhillenmok** (wit met blauwe opdruk) f 10,00
- **balpen** met inscriptie: Familiedag 1995 Vreugdenhil f 7,50

Het artikel wordt u toegezonden. Na telefonische afspraak (buiten kantooruren) kunt u deze artikelen echter ook afhalen bij onze secretaris Aat Vreugdenhil.

De Vreugdenhillenwinkel

Vormgeving en productie: *L+J van Dalen, Bureau voor communicatie en voorlichting*, Hillegom.